

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.206/2017/6.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Udvary Katalin előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

éteri Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Pucsok Albert ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

ácsos

A beavatkozó: Alperesi beavatkozó

A beavatkozó képviselője:

. Halász Barbara ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Törvényszék 2.Pf.20.956/2016/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Járásbíróság 25.P.22.467/2015/15.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a II. rendű alperesnek és a beavatkozónak külön-külön 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 260.000 (kétszázhatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2014. február 2-án D-en, az M. utca 18. számú ingatlan előtt, a közúti közlekedés által letaposott hó miatt síkos úton elcsúszott és több sérülést szenvedett. A balesettel érintett útszakasz a II. rendű alperes közútkezelő kezelésében áll. A

felperes kárbejelentése alapján a kárigény teljesítésétől a korábban I. rendű alperes elzárkózott.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes a módosított keresetében a balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítését igényelte a II. rendű alperestől (az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresete tekintetében a bíróság a pert megszüntette).

Keresetét arra alapította, hogy a II. rendű alperes nem tett eleget a síkosságmentesítési kötelezettségének.

- [3] A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy az ún. „fehér úton” kizárólagos kötelezettsége az útfelület gépjárművel történő járhatóságának biztosítása volt, a síkosságmentesítési kötelezettség az út melletti ingatlan tulajdonosát terhelte. Hivatkozott arra is, hogy a felperes maga is közrehatott károsodásában, mert megszegte az elemi óvatosság szabályát.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító ítélete indoklásában utalt a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) 34. §-ának (1) és (5) bekezdésére, a 35. §-ára, valamint a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. §-ának (1) bekezdésére. Tényként állapította meg, hogy a felperes a sérüléseit a jeges úttesten szenvedte el, az út személygépkocsival való járhatósága biztosított volt, a síkosságmentesítési kötelezettség a szomszédos ingatlan tulajdonosát terhelte, ezért jogellenes magatartás hiányában a II. rendű alperes kártérítési felelőssége nem áll fenn. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy ha a II. rendű alperest kártérítési felelősség terhelné, kármegosztásnak lenne helye amiatt, hogy a felperes az elemi óvatosság szabályát megszegte.

- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint a Kkt. 48. §-a (3) bekezdésének b) pontja alapján az üzemeltetés és fenntartás körében a közút kezelőjét terhelő kötelezettségeket a helyi közutak kezelésének szakmai szabályairól szóló 5/2004. (I.28.) GKM rendelet (továbbiakban: Rend.) szabályozza. A Rend. D) függeléke szerint a helyi közút kezelőjének minden évben téli üzemeltetési tervet indokolt készítenie, a D) függelék utolsó bekezdése szerint fehér úton az út személygépkocsival való járhatóságát kell biztosítani. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú eljárásban a felperes azt a körülményt, hogy a balesettel érintett útszakasz az ún. fehér út körébe tartozik nem vitatta. Mindezekre tekintettel az érintett út a IV.

pont szolgáltatási kategóriába tartozó út, nem önálló járda minősítésű, ezért a II. rendű alperes közútkezelői feladatai sem a járdákra vonatkozó szabályok szerint értelmezendők. A II. rendű alperes kötelezettsége a személygépjárművel történő járhatóság biztosítására terjedt ki, amely kötelezettségének eleget tett. A II. rendű alperesnek nem volt olyan kötelezettsége, amely szerint a gépjárművel történő közlekedést hóeltakarítással biztosítsa. Az útelőjárás megtörtént, a személygépkocsival járhatóság biztosítása további intézkedést nem igényelt, nem állapítható meg, hogy a közútkezelés szabályait a II. rendű alperes megszegte volna, ezért kártérítési felelőssége nem áll fenn.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelmek

[6] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett a kereset jogalapi részének helyt adó és az elsőfokú bíróságot a kereset összecszerűsége tekintetében a további bizonyítás lefolytatására utasító határozat meghozatalát kérte. Jogi álláspontja szerint az első- és a másodfokú bíróság megsértette a Kkt. 34. §-ának (1) bekezdését a Rend. III.1. pontját, 1-1. táblázatban foglalt előírásokat, D) függelék D2. pontját, 3.3.2. pontja szerinti 3-1. táblázatban foglalt jogszabályi rendelkezést, a D) függelék (1) bekezdését, a D) függelék D1. a) pontjában foglaltakat, a 3.3. pontját és a 3.3.3. pont a) és b) pontjában foglalt jogszabályi előírásokat, továbbá a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdését és a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését.

[7] A felperes szerint a bíróság tévesen állapította meg, hogy a II. rendű alperes által becsatolt síkosságmentességi ütemterv alapján az érintett út fehér útnak minősül. Ezt az ütemterv nem tartalmazza. A jogszabályi rendelkezések szerint csak úgy lehet a IV. közútkezelési osztályba tartozó úttesteket kivonni a síkosság elleni védekezés általános szabálya alól, ha ezeket az utcákat a közút kezelője kifejezetten megjelöli. Ennek hiányában a védekezés általános szabályait kell alkalmazni, azaz a síkosság észlelése esetén a szórás az észleléstől számított 4-5 órán belül meg kell kezdeni és 24 órán belül a síkosságot meg kell szüntetni.

Nem helytálló az a hivatkozás, amely szerint a felperes nem vitatta azt, hogy az útszakasz a fehér út körébe tartozik, ugyanis mindvégig a síkosság elleni védekezésnek a nem a fehér útra vonatkozó szabályaira hivatkozott.

A bíróság figyelmen kívül hagyta a Kúria Mfv.10.650/2007/7. számú ítéletében foglaltakat, amelyek megegyező tényállás alapján a Rend. 3.3.2. pontja szerint az 3-1. táblázatban meghatározott közútkezelői feladatok elmulasztását állapította meg.

A felperes szerint, ha a II. rendű alperes a besorolást elvégezte volna, a fehér útnak minősítés jogszabályba ütközik. Nem egy gyér forgalmú, kevésbé használt útról van szó, itt két közintézmény

bejárata is megtalálható. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy nincs járda, felmerül ezért, hogy elegendő-e a járdaként funkcionáló úttesten, amely óvoda és iskola megközelítésére is szolgál, a közútkezelőnek a téli üzemeltetés során csupán a gépjárművel való járhatóságot biztosítani úgy, hogy ezzel a Kkt. 34. §-a (1) bekezdésében foglalt törvényi előírása ne sérüljön.

A rendelkezésre álló bizonyítékok szerint az úttest havas volt, emiatt gépkocsival nem volt járható. Az ezzel ellentétes megállapítás megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság okszerűtlen és helytelen mérlegelés alapján vonta le azt a következtetést, hogy nem a hó elleni védekezés, hanem a síkosság elleni védekezés szabályai az irányadóak. Mindezekre tekintettel a II. rendű alperesnek a hóeltakarítási kötelezettsége fennállt.

A felperes utalt arra, hogy semmilyen közrehatása nem áll fenn a károsodás bekövetkezésében, az elsőfokú bíróság indokolása nem részletezte, hogy miben nyilvánul meg az elemi óvatosság szabályának a megsértése. Végül a felperes arra is hivatkozott, hogy a baleset nem az ingatlan előtti egy méteres sávban történt, így az ingatlan tulajdonosát terhelő kötelezettség nem releváns.

[8] A II. rendű alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, korábbi előadásait fenntartotta, arra hivatkozott, hogy a felperes jogszabálysértő módon a felülvizsgálati eljárásban a keresetét változtatva, a per eredeti tárgyától eltérően azt kéri a Kúriától, hogy állapítsa meg a fehér út kategóriába besorolás jogszerűtlenségét. A II. rendű alperes szerint a síkosságmentesítési ütemterv egyértelműen rögzíti a síkosság elleni védekezés különböző szintjeire kategorizált utakat. Az ütemtervben nem szereplő, további, egyébként „jellemzően külsőségekben”, zárt kertekben található alsóbb szolgáltatási osztályú közutak tudatosan előretervezetten fehér út körébe tartozók, amelyre a II. rendű alperesnek síkosságmentesítési kötelezettsége nem volt. A II. rendű alperes szerint a lehullott hó miatt az út személygépkocsival nem volt járhatatlan, járhatóságát hóeltakarítással nem kellett biztosítani. Mindezt Sz.Zs. tanú vallomása is alátámasztotta.

[9] A beavatkozó felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A Kúria a végzésével a felperes felülvizsgálati kérelmének a vagyoni kártérítésre vonatkozó részét hivatalból elutasította, ebből következően a nem vagyoni kárigény tekintetében kellett vizsgálni, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e [Pp. 270. § (2) bekezdés, Pp. 275. § (2) bekezdés].

- [11] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [12] Nem vitatott, hogy a felperes olyan úttesten elesve szenvedett sérüléseket, amely mellett nincs járda és amely a II. rendű alperes, mint közútkezelő kezelésében áll. A kereset alapján a bíróságnak elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy az érintett útszakaszon a II. rendű alperest a hóeltakarítással és a síkosságmentesítéssel kapcsolatban kötelezettség terhelte-e. E körben irányadóak a helyi közutak kezelésének szakmai szabályairól szóló 5/2004. (I.28.) GKM rendelet szabályai, amelyek a Kkt. 34. §-ának (1) bekezdése alapján a közút kezelőjének fennálló kötelezettségeit részletesen szabályozó jogszabály. E jogszabály 1-1. táblázata szerint a belterületi kiszolgáló és lakóutak a IV. közútkezelési szolgáltatási osztályba tartoznak. A közutak téli védekezési rendszerbe sorolása (D2.) különbséget tesz az őrzáratos út, a rayonos út és a fehér út között. Fehér útnak minősül a IV., V. és VI. közútkezelési szolgáltatási osztályba tartozó, nem őrzáratos, illetőleg rayonos besorolású út. Vagyis ha a belterületi kiszolgáló és lakóút sem az őrzáratos, sem a rayonos úti besorolásban nem szerepel, akkor azt fehér útnak kell tekinteni, ahol a jogszabály értelmében síkosság elleni védekezés nincs, az ellenőrzés csak az útellenőrzés gyakoriságával történik; a hóeltakarítás csak az őrzáratos és a rayonos útvonalak, útszakaszok hóeltakarítása utánra ütemezhető úgy, hogy biztosítsa az út személygépkocsival való járhatóságát. Helyesen utalt arra a bíróság, hogy az út nem önálló járda és annak ellenére, hogy a gyalogosok az úttestet igénybe vehetik, az út nem válik járda minősítésűvé és emiatt nem vonatkoznak rá a járdára irányadó, fokozottabb közútkezelői feladatok. A védekezés tartalmára utaló felperesi álláspont önmagában nem azonos a fehér út minősítésének vitatásával, nem kizárható ugyanis, hogy a fehér úthoz kapcsolódó kötelezettségek tartalma, illetőleg e körben a jogszabály eltérő értelmezése csak a vitatott a felek között.
- [13] A bíróságnak a jogszabály szövegéből kellett kiindulnia, a D2. pontból nem az következik, hogy a fehér út besorolást kifejezetten fel kell tüntetni a téli üzemeltetési tervbe, hanem az, hogy mindazok a IV., V. és VI. közútkezelési szolgáltatási osztályba tartozó utak fehér utak, amelyek nincsenek a másik két útként besorolva, ez pedig a perbeli útra megállapítható volt. A hivatkozott eseti döntésben foglaltak a részben eltérő tényállásra tekintettel nem irányadók.
- [14] A D2. pont szerint a hóeltakarításnak úgy kell megtörténnie, hogy biztosítsa az út személygépkocsival való átjárhatóságát. Abban a kérdésben, hogy ez az átjárhatóság ténylegesen megvalósult-e, a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékoknak, a felperes személyes nyilatkozatának és a tanúk vallomásának a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelésével foglalt állást, a bizonyítékok

felülmérlegelésére alapot adó kirívóan okszerűtlen következtetés, logikai ellentmondás nem áll fenn. Megalapozottan megállapítható volt, hogy a perbeli út a síkossága mellett személygépkocsival átjárhatónak minősült.

- [15] A kifejtettekre tekintettel a bíróság a jogerős ítéletben megalapozottan állapította meg, hogy a perbeli úton a személygépkocsival való átjárhatóság biztosítva volt, az útellenőrzést elvégezték, a hó és síkosságmentesítés ütemterve elkészült, és nem volt a II. rendű alperesnek olyan megállapítható elmulasztott kötelezettsége, amely a kártérítési felelősséget megalapozza.

Záró rész

- [16] Mindezek alapján a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [17] A Pp. 270. § -ának (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a II. rendű alperes és a beavatkozó felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a le nem rótt felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2017. március 29.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
HM